

ПРОЄКТ «БЕЗПЕЧНІ, ДОСТУПНІ ТА ЕФЕКТИВНІ ЛІКИ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ» (SAFEMED)

ЩОМІСЯЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ТРАВЕНЬ 2026

ДИСКУСІЇ В РЕГІОНАХ ДОПОМАГАЮТЬ ПОКРАЩУВАТИ РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОГРАМИ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Відкриття регіональної зустрічі програми «Доступні ліки», 4 травня 2026 року, Хмельницький

Аби програма «Доступні ліки» працювала однаково ефективно по всій країні, пацієнти мають мати рівний доступ до необхідних лікарських засобів незалежно від місця проживання. Саме тому Національна служба здоров'я України (НСЗУ) за підтримки проєкту «Безпечні, доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed), який фінансується урядом США, продовжує серію регіональних зустрічей, присвячених практичним аспектам реалізації програми.

У травні такі заходи відбулися у Хмельницькому та Одесі. Вони об'єднали понад 430 учасників, серед яких були представники закладів охорони здоров'я, аптек, органів місцевого самоврядування, пацієнтських організацій та НСЗУ. Учасники обговорили питання доступності відшкодованих лікарських засобів, участі аптек у програмі та виклики, які

виникають під час її реалізації у регіонах.

Хоча правила програми єдині для всієї країни, проблеми, з якими стикаються пацієнти та надавачі послуг, часто відрізняються залежно від регіону. Під час зустрічей учасники аналізували аптечне покриття, маршрути пацієнтів, доступ до лікарських засобів у сільській місцевості та роль електронних рецептів у забезпеченні безперервного лікування. Такі обговорення допомагають знаходити практичні рішення, які враховують місцеві потреби та сприяють ефективнішій роботі програм.

У Хмельницькому особливу увагу приділили доступу до ліків для мешканців сільських громад. Серед тем обговорення були сервіси доставки лікарських засобів у населені пункти з обмеженим аптечним покриттям, а також можливості спростити шлях пацієнта до отримання препаратів, які підлягають відшкодуванню. В Одесі, де програмою вже скористалися понад 324 тисячі людей, учасники розглянули результати її реалізації, стан аптечної мережі та можливості розширення доступу до ліків у громадах, де такі послуги поки що недостатньо представлені.

Сьогодні програма «Доступні ліки» є одним із ключових інструментів забезпечення доступу до лікування в Україні. Нею вже скористалися понад 6,2 мільйона українців, зокрема діти, ветерани, люди старшого віку та пацієнти з хронічними захворюваннями. Від початку роботи програми відшкодовано понад 90 мільйонів рецептів, а до її реалізації долучилися понад 17 400 аптек по всій країні.

Регіональні зустрічі допомагають зрозуміти, як національні рішення працюють на практиці та які додаткові кроки потрібні для покращення доступу пацієнтів до лікарських засобів. Виявлення бар'єрів у роботі аптек, удосконалення використання електронних рецептів та пошук рішень для віддалених громад сприяють тому, щоб більше людей могли отримувати необхідне лікування вчасно та якомога ближче до місця проживання.

КРОК ДО СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО АГЕНТСТВА

26 травня Україна зробила важливий крок у реформуванні системи регулювання лікарських засобів. За технічної підтримки проєкту SAFEMed Міністерство охорони здоров'я подало до Кабінету Міністрів України проєкт постанови про створення Українського фармацевтичного агентства.

Очікується, що постанову буде ухвалено у червні 2026 року. Це дозволить офіційно створити новий регуляторний орган та розпочати його роботу з 1 січня 2027 року відповідно до Закону України «Про лікарські засоби».

Створення Агентства передбачає формування єдиного національного регулятора, відповідального за нагляд за лікарськими засобами та медичними виробами на всіх етапах їхнього життєвого циклу. Після початку роботи Агентство виконуватиме функції, пов'язані з державною реєстрацією лікарських засобів, регуляторним наглядом, контролем дотримання вимог законодавства та іншими ключовими регуляторними процесами, які сьогодні розподілені між різними установами.

Після початку публічних консультацій щодо проєкту постанови у січні 2026 року SAFEMed надавав технічну підтримку процесу, зокрема у питаннях підготовки нормативно-правових документів, проведення фінансово-економічного аналізу, організаційного планування, координації заінтересованих сторін та супроводу погодження документа органами державної влади.

Консультанти проєкту також підтримували взаємодію між Міністерством охорони здоров'я, Міністерством фінансів, Міністерством юстиції та іншими державними установами для опрацювання регуляторних, фінансових та організаційних питань, необхідних для створення Агентства.

Очікується, що створення Агентства посилить державний контроль за якістю, безпекою та ефективністю лікарських засобів і медичних виробів, підвищить прозорість регуляторних рішень та сприятиме гармонізації української системи регулювання з міжнародними стандартами. Для пацієнтів це означає більшу впевненість у якості, безпеці та ефективності лікарських засобів, доступних на ринку.

Підтримуючи Міністерство охорони здоров'я та інших партнерів, проєкт SAFEMed продовжує сприяти впровадженню реформ, спрямованих на розвиток ефективної системи фармацевтичного регулювання, посилення регуляторної спроможності та зміцнення інституційної стійкості сфери охорони здоров'я України.

Про проєкт SAFEMed

Проєкт «Безпечні, фінансово доступні та ефективні ліки для українців» (SAFEMed) здійснюється з метою підтримки зусиль уряду України щодо реформування системи охорони здоров'я та покращення доступу населення до доступних та надійних ліків. За підтримки уряду США MSH надає технічну та юридичну допомогу для зміцнення фармацевтичної галузі України. Наша робота в Україні спрямована на підвищення прозорості, покращення економічної ефективності та зміцнення фармацевтичних ланцюгів постачання задля покращення доступу та використання основних лікарських засобів та товарів медичного призначення для лікування туберкульозу, ВІЛ та СНІДу, COVID-19 та неінфекційних захворювань. Ми підтримуємо уряд України в зусиллях щодо реформування системи охорони здоров'я під час війни.

Створення Українського фармацевтичного агентства сприятиме посиленню державного регулювання лікарських засобів і медичних виробів та наближенню фармацев-

VACBOARD ДОПОМАГАЄ ПОКРАЩУВАТИ МОНІТОРИНГ ЗАПАСІВ ВАКЦИН В УКРАЇНІ

28 травня проєкт SAFEMed провів всеукраїнський вебінар, присвячений аналітичній панелі моніторингу запасів вакцин VacBoard. У заході взяли участь 65 фахівців з імунопрофілактики та управління даними з обласних центрів контролю та профілактики хвороб.

Вебінар став частиною системної роботи з удосконалення моніторингу запасів вакцин, підвищення якості даних та підтримки своєчасного ухвалення рішень у сфері імунопрофілактики.

Розроблена SAFEMed у співпраці з Центром громадського здоров'я МОЗ України (ЦГЗ) аналітична панель VacBoard допомагає національним і регіональним командам відстежувати наявність вакцин, прогнозувати потреби та покращувати координацію процесів постачання. Інструмент

замінює фрагментовану звітність на основі електронних таблиць сучасною системою з майже оперативною аналітикою, автоматизованою звітністю та кращою видимістю запасів вакцин на всіх рівнях.

Під час вебінару учасники ознайомилися з можливостями VacBoard для моніторингу залишків вакцин, виявлення ризику дефіциту, прогнозування майбутніх потреб та оцінки можливостей перерозподілу запасів між регіонами. Такі інструменти допомагають органам управління охороною здоров'я ухвалювати більш своєчасні та обґрунтовані рішення щодо управління запасами та розподілу вакцин.

Окрему увагу було приділено практичному використанню панелі, інтерпретації даних та застосуванню аналітики у повсякденній роботі з управління програмами імунопрофілактики. Надійний моніторинг запасів вакцин сприяє безперервному доступу населення до щеплень, допомагає своєчасно реагувати на потенційні ризики та підтримує зусилля із запобігання спалахам інфекційних хвороб.

ОСВІТНІ ВЕБІНАРИ ДОПОМАГАЮТЬ ПОКРАЩУВАТИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ І МЕДИЧНИХ ВИРОБІВ

У травні 2026 року ДП «Медичні закупівлі України» (МЗУ) за підтримки проєкту SAFEMed провело два всеукраїнські освітні вебінари, присвячені управлінню запасами лікарських засобів і медичних виробів у закладах охорони здоров'я. Загалом на заході зареєструвалися 1 323 учасники, а 781 фахівець долучився до них у прямому ефірі. Серед учасників були представники закладів охорони здоров'я, органів управління охороною здоров'я та партнерських організацій з усієї України.

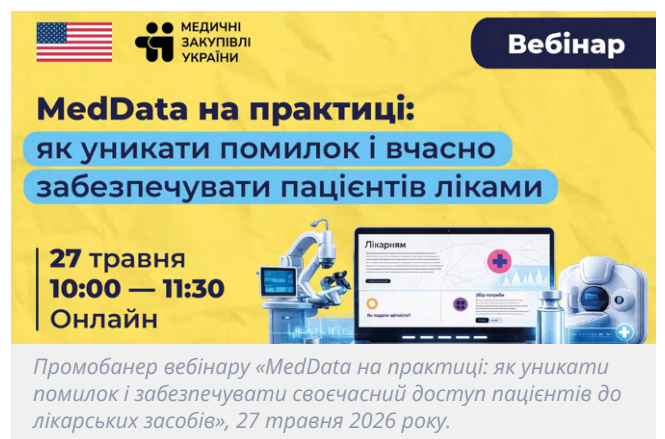
Перший вебінар – «Від закупівлі до пацієнта: як забезпечити якість і безпеку медичних виробів» – був присвячений практичним підходам до контролю якості та управління медичними виробами після їх закупівлі. Експерти МЗУ, Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, органів оцінки відповідності та представники галузі обговорили регуляторні вимоги, процедури контролю якості, післяреєстраційний нагляд та дії, яких мають вживати заклади охорони здоров'я у разі виникнення питань щодо безпеки медичних виробів.

На вебінар зареєструвалися 817 учасників, з яких 564 долучилися до прямої трансляції через Zoom. За результатами оцінювання рівень знань і впевненості учасників зріс на 36% – із середнього показника 3,4 до 4,6 бала з 5 можливих за ключовими темами.

Другий вебінар – «MedData на практиці: як уникати помилок і забезпечувати своєчасний доступ пацієнтів до лікарських засобів» – був присвячений практичному використанню інформаційної системи MedData. На захід зареєструвалися понад 500 учасників, 217 із яких долучилися до прямої трансляції в Zoom, а також додаткові учасники переглядали вебінар через трансляції на YouTube та Facebook.

Під час вебінару учасники отримали практичні рекомендації щодо обліку залишків лікарських засобів і медичних виробів, звітування про їх використання, організації перерозподілу між закладами охорони здоров'я та запобігання помилкам у звітності.

Якісні дані про запаси допомагають точніше планувати закупівлі, своєчасно виявляти ризик дефіциту, зменшувати втрати через закінчення терміну придатності та забезпечувати ефективніше використання лікарських засобів і медичних виробів, придбаних за державні кошти та за підтримки міжнародних партнерів. Удосконалення управління запасами та використання даних допомагають закладам охорони здоров'я забезпечувати пацієнтів необхідними лікарськими

РЕГІОНИ УКРАЇНИ ОБГОВОРЮЮТЬ ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ДОГОВОРІВ КЕРОВАНОГО ДОСТУПУ

Упродовж квітня та травня ДП «Медичні закупівлі України» (МЗУ) спільно з проєктом SAFEMed провело серію регіональних зустрічей у Дніпрі, Києві, Львові, Івано-Франківську та Одесі, присвячених практичним аспектам впровадження договорів керованого доступу (ДКД). Заходи стали продовженням національного вебінару, який відбувся у квітні, та створили можливість обговорити виклики й потреби регіонів безпосередньо з представниками закладів охорони здоров'я та місцевих органів влади.

Договори керованого доступу дають змогу закуповувати інноваційні високовартісні лікарські засоби шляхом прямих переговорів із виробниками на конфіденційних умовах. Механізм було запроваджено в Україні у 2022 році після низки законодавчих і нормативних змін, підтриманих проєктом SAFEMed. Наразі в Україні діють 24 договори, які забезпечують доступ пацієнтів із рідкісними та складними захворюваннями до сучасних методів лікування.

Останні зміни до законодавства відкрили нові можливості для участі регіонів у механізмі ДКД. Відтепер регіони можуть співфінансувати закупівлю інноваційних лікарських засобів разом із державою, що створює додаткові можливості для розширення доступу пацієнтів до лікування. У зв'язку з цим фокус поступово зміщується від розбудови самого механізму до його практичного впровадження на рівні регіонів та закладів охорони здоров'я.

Під час зустрічей учасники обговорювали джерела фінансування, планування закупівель, координацію між установами, потреби у даних та організаційні кроки, необхідні для запуску механізму на регіональному рівні. Значну увагу було приділено практичним питанням підготовки закладів охорони здоров'я до участі в договорах керованого доступу. Для багатьох пацієнтів із рідкісними або тяжкими захворюваннями доступ до інноваційного лікування залежить від наявності стійких механізмів фінансування. Можливість поєднувати державне та регіональне фінансування допомагає розширювати доступ до сучасних лікарських засобів і водночас забезпечувати більш ефективне використання ресурсів системи охорони здоров'я.

Результати та пропозиції, зібрані під час регіональних зустрічей, уже використовуються для планування наступного етапу підтримки впровадження ДКД. SAFEMed і надалі надаватиме регіонам методичну та технічну допомогу, зокрема через підготовку практичних рекомендацій і роз'яснювальних матеріалів для зацікавлених сторін.

Семінар «Регіональні ДКД: як долучитися до механізму та запровадити його у своєму регіоні», Київ, 5 травня 2026

ІНФОРМАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПРО ВІЛ, ТУБЕРКУЛЬОЗ І ВІРУСНІ ГЕПАТИТИ ОХОПИЛА МІЛЬЙОНИ УКРАЇНЦІВ

За підтримки проєкту SAFEMed Центр громадського здоров'я МОЗ України значно розширив охоплення інформаційної кампанії, присвяченої ВІЛ, туберкульозу та вірусним гепатитам. Ініціатива, яка спочатку була спрямована на відвідувачів закладів охорони здоров'я, згодом перетворилася на загальнонаціональну кампанію, що охопила мільйони людей через медичні заклади, громадський транспорт і цифрові канали комунікації.

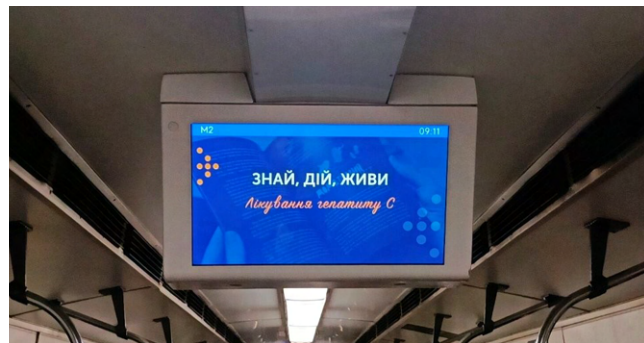
В основі кампанії – серія з п'яти відеороликів, у яких пацієнти та медичні працівники розповідають власні історії та діляться практичною інформацією про профілактику, тестування, лікування й доступні послуги. Поєднуючи особистий досвід із перевіреною інформацією про здоров'я, відео допомагають долати стигму, заохочують до своєчасного тестування та пояснюють, де можна отримати необхідну допомогу.

Кампанія стартувала у закладах охорони здоров'я 16 областей України у співпраці з проєктом REACH 95, що фінансується Урядом США. Згодом ЦГЗ розширив її охоплення завдяки додатковим майданчикам поширення інформації, перетворивши ініціативу на загальнонаціональну кампанію громадського здоров'я.

Одним із найефективніших каналів поширення інформації став громадський транспорт. Відеоролики трансливалися на 534 екранах у 11 поїздах Інтерсіті, що забезпечило понад 179 тисяч показів та охоплення близько 450 тисяч пасажирів щомісяця. У Київському метрополітені кампанія демонструвалася на 2 440 екранах, встановлених у більшості поїздів метро, що забезпечило понад 17 тисяч трансляцій та орієнтовно 1,4 мільйона контактів з аудиторією.

Для ВІЛ, туберкульозу та вірусних гепатитів поінформованість часто є першим кроком до діагностики та лікування. Завдяки поширенню інформації у медичних закладах, потягах та метро кампанія допомогла привернути увагу до можливостей профілактики, тестування, лікування та отримання підтримки саме там, де люди щодня навчаються, працюють, подорожують і звертаються по медичну допомогу.

Рання діагностика та своєчасне лікування відіграють ключову роль у покращенні результатів лікування, зменшенні ризиків передачі інфекцій та зниженні їхнього довгострокового впливу на здоров'я населення. Завдяки партнерствам, які дозволили вийти далеко за межі традиційних каналів комунікації у сфері охорони здоров'я, кампанія допомогла донести перевірену інформацію до людей там, де вони живуть, подорожують, отримують медичні послуги та ухвалюють рішення щодо власного здоров'я.

Відеоролик про гепатит С на екранах Київського метрополітену в межах загальнонаціональної інформаційної кампанії. Травень 2026 року.

ЗАЛИШАЙСЯ В КУРСІ ОСТАННІХ НОВИН

ua-safemed@safemedua.org